

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed-
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölünk.

Kazinczy ünnep.

A zempléni megyei Kazinczy kör, szellemi vezére születésének 150 éves évfordulóját ünnepli meg holnap.

Szép gondolat volt a körtől, hogy hódolatát mutatja be annak a nagy „szentelt magyarnak” az emléke előtt, aki egy évszázaddal ezelőtt olyan titáni küzdelmet vívott a magyar nemzet magyarságáért.

Alkalmas gondolat is volt ez, különösen a mai időkben, amidőn egész közéletünkben, politikában, irodalomban, társadalomban olyan tájdanosan kell nélkülözniünk egy férfit, aki szavával tollával és egész magyar lelkével irányt szabna a magyarság fejlődésének, — véget vetne annak a rettenetes bizonytalanságnak és kapkodásnak, mely közéletünk minden terén észlelhető.

A XVIII század vége felé a magyarság ismét igen közel volt ahhoz, hogy eltemessék. Idegen erőszak és a százados nemzeti bűnök kölcsönösen hozzáfűrték ahhoz, hogy lassankint elfogyjon az élet ereje a nemzetnek.

Erre az időszakra esik a Ka-

zinczy fellépése. Lázongó magyar lelkének egész szenvedélyével siet nemzetének megmentésére, felrázza szavával mindazokat, kikben maradt még egy kis érdeklődés fajuk jövője iránt.

Tábort szervez maga körül, lelkes, fiatal magyar írókból, kik megteremtik újjászervezik minden nemzetek leg hatalmasabb fegyverét, legszebb erejét: az irodalmat.

Dolgoznak csodás szenvedéllyel. Nem a hétköznapi tapsai, nem a muló hírnév és nem a pénzkeresés adja nekik a munkakedvet, — hanem fajuknak, nyelvüknek szeretete. Szívéket, lelküket öntik bele abba, amit írnak, — gyalogjáró apostolai ők a magyar irodalomban.

Mindig nagy lelki örömet okoz az nekem, ha a magyar irodalomban erről az igen szép korszakáról olvasgatok. Ha látom hogy szinte hogy nőnek ki a földből azok a lelkes magyar ifjak, a Kisfaludy Károly a Vörösmarty társasága. Fanatikus szeretettel csüngenek a magyar nyelven, — táplálékot adnak nemzetüknek, nevelik, művelik fajukat, — amelyet oly végtelenül szeretnek.

Azért is jól esik néha vissza-

térni ahhoz a korhoz, — tele-szívi lelkemet, egy kis üde tiszta magyar levegővel, — mert körülöttünk, a most élő korban, bizony csak nyomorúság tölti el az ember szívét.

Az irodalom a nemzet szentélye. No hát nem lehet panaszkodunk, mert az a szentély megtelt emberekkel. De mintha valahogy idegen nyelven beszélnének, mintha nem magyarul szólalnának, — mert én nyelvüket nem értem.

Fájdalmas dolog nézni azt a pusztulást, amit a mai írók a magyar nyelven végeztek. Idegenek jöttek, akik vakmerően nyultak hozzá ahhoz a mi édes magyar nyelvünkhöz, melyet Kazinczy mentett meg a mi számunkra s a melyen Petőfi szólt hozzánk. — Azt hiszik ők, hogy aki magyarul tud beszélni, az már magyar író lehet. — A szó csak külsőség: az írónak nem a szava beszél, de a lelke. — Magyar író csak az lehet, aki magyarul érez, akinek magyar lelke van.

Es ma ellepték a magyar irodalmat azok, — akiknek csak a szavuk magyar, de a lelkük nem az; — akiknek nincs közösségük a magyar nép lelkével, akik táp-

lálékukat nem a magyar földről veszik. Rettenetes tülekedést látni itt közöttük, mert hisz minden hitvány sorukat olcsó tapsokra és pénzre váltják fel. S ami még fájdalmasabb: az ország szíve, a nemzet fővárosa, ahol hajdan a tizek társasága uralkodott, — ez hódol ennek a léhaságnak, fizet s tapsolja őket.

Es akik volnának is egy néhányan magyar fiuk, kiknek lelkében még a Kazinczyak, a Kisfaludyak hagyománya él, akik Petőfitől tanulták a magyar szó szépségét, — azok szóhoz nem juthatnak, azok ki nem fejlődhetnek, — mert hát, — hogy modern szóval éljek — igen nagy a konkurencia.

Ezért volna nekünk szükségünk éppen most ismét egy Kazinczyra, aki kikergesse a nemzet templomából azokat, — kik azt megszenteltelenítik — és irányt adjon azoknak, — akik — tudom — lelkes örömmel csoportosulnának köréje, hogy megmentsek a magyar irodalmat, a magyar nyelvet.

Az irodalmi újjászületés mindig egy jobb kornak a kérdése: Erkölcsei tőke az, mely hatalmassá

A virágokról.

Irta és a Kazinczy körben felolvasta:
Dr. Buza Barna.

Mikor tehát önk előtt szép hölgyeim, a virágokról bátorodom felolvasni, akkor ezt a felolvasást legjobban úgy címezhetném: a virágoknak a virágokról.

Erről jut eszembe egy német anekdóta — már bocsánat, ha ebben a háborús világban mindig német szóra jár a szám. Nem tart már sokáig, mert ha győzni akar diós hadseregünk, ugysis kénytelen lesz a német kommandót magyar vezényszóra átfordítani, mivelhogy még osztrák hadsereg német vezényszóval soha a földi életben nem győzött. Szóval egy snájdji katonatiszt egy szép rózsát evvel a kis deklinációval nyújtott át egy társaságban a háziasszonyoknak: Die Rose der Rose, der Rose die Rose. Ezt meghallotta egy gazdag bankár és elhatározta, hogy majd lefűzi ő a hadnagyoecskát. Másnap vett egy drágakövekkel kirakott aranszelenecét s azt a hadnagymintájára evvel a deklinációs dedikációval nyújtotta át a háziasszonyoknak, Die Schachtel der

Schachtel, der Schachtel die Schachtel.

Ebből látható, hogy egy rózsaszál sokszor szebben beszél, mint egy drágaköves skatulya.

Hadd olvassak tehát a virágoknak a virágokról. (Bocsánatot kérek férfi hallgatóimtól, ők se érezzék magukat mellőzve, hiszen a virágok bizonyos csoportjaiba ők is besorozhatók, pl. ahová a papaver somniferum nevű növény virágai tartoznak.)

A virág tehát — t. H. és U. — a növénynek olyan megrövidült sarja, melyből a szaporodás műszerei fejlődnek. Tágabb értelemben a mohák és más spórás növények sarja is virág, de szorosabb értelemben ez az elnevezés csupán a magvas növények sarját illeti meg. Lényeges része a termő műszer és porzó. Ez a kettő a magvas növények majdnem egész sorozatában azonos képzetű. Csupán kiterjedéseik arányában és a pólyázó levelek, azaz a virágtakaró méreteiben, összefüggésében vannak szembetűnő eltérések. Amely virág körül ily takaró nincsen, arról azt mondjuk, hogy csupasz (flos nudus). A takarólevél, a

him, meg a termő a sarj hosszában következnek, tehát más más körben virág őrven fakadnak. A legtöbb virág eme részei a sarj tengelyének oly közel eső őrveiből sugáznak szét, mintha egy pontjából küllőként erednének (lásd a mellékelt ábrát).

Azaz, hogy ne tessék nézni a mellékelt ábrát és ne tessék hinni ennek az egész beszédnek. Ez csak lexikonból kilopott tudomány, elretentő példájait annak, hogy milyenek látja a virágot egy tudós, aki csak nagyító üvegen nézi. Tessék elhinni, hogy ez nem igaz, mind nem igaz. Aki a szívvel nézi a virágot, annak a virág nem termő és porzó, hanem a föld szépsége, gyönyörűsége és legbájosabb csodálata.

Hogy milyen csodálatos, azt el se képzelem, aki még nem gondolkozott felőle.

Tessék csak elgondolni pl., hogy eljön ide valami indus bűvész. Elővesz egy marék földet, azt meglocsolja, gyurja, idomítja, s egy pár per múlva piros szirmu, illatos szép virág lesz belőle. Hogy bálunánk rajta, milyen szent áhitattal néznék ezt a csodatételt. És nem értené

meg senki, hogy a durva földből, hogy lehet bársnyos puha, színes virágszirmokat, édes kellemes virág-illatot kicsalni.

Pedig ezt a csudát mindenki megteheti. Tegye be azt a marék földet egy virágeserépbe, aztán dugjon bele egy parányi kis virágmagot s pár hét múlva színes, mosolygó, illatot árasztó virág lesz abból az egyszerű barna földből.

Miből lett a virág? A piaci magból nem, hiszen az miből nőhet és finomulhat meg ilyen szépre? Hanem igenis a földből lett, amelybe a magot elvetettük. A föld alakult át zöld levélle, piros szirmmá, édes jó illattá. Micsoda erő tette ezt a csodás átváltozást, micsoda erő alkotott a barna földi rögből piros virág-szálat? Bizony nem tudjuk, csak sejtjük, s úgy hívjuk, hogy életerő. Csuda ez, nagyszerű, színes, ragyogó csuda, amint csuda körülöttünk az egész világ, a látás, a hallás, a rugy-fakadás, a levelhullás. De mi ezeket már megszoktuk, nem eszünk rájuk rajta, hogy csepürágó egy cilinderkalapból kis tenger nyulákat meg baba főkötőket húzál ki, azt megbálunljuk, de ha a természet az egy-

Nagy Mihályi Sör- és Malátagyár Részvénytársaság.

Elsőrangú modernül berendezett hazai ipartelep. Évi gyártás 30000 hl.

Gyárt: Márciusi, Korona és Casino sört.

Sátoraljaiúj helyi főraktár: Egyesült Szikvizgyár és Sörnagyraktár, Justus-utca.

Zempléni megyei képviselőink: Mezőlaborcz, Sztropkó, Homonna, Varannó, Gálszécs, Királyhelmech, Perbenyik és Szerencsen állandóan friss és zamatos sört szállítanak.

erőssé teszi a nemzetet. 1885 ben, mikor Vörösmartyt temették, az az impozáns tüntetés: az irodalom ünnepe volt. De az az ünnep mutatta azt meg, hogy ez a nemzet még él, — ennek még ereje van — és még fel fog támadni. 1859 ben Kazinczy 100 éves születését ünnepli a nemzet. Ismét az irodalom ünnepe és ismét újabb jele a nemzet fejlődő erejének.

Legyen hát a Kazinczy körülnépe is egy szebb jövőnek a záloga. Annak a jövőnek, amelynek elkövetkezését én fanatikus hittel hiszem. Mert amint az a fekete magyar föld megtermi minden éven a kenyeret a magyar ember testi táplálására, — a magyar faj is megtermette meg minden időszakban azt, aki lelki táplálására szolgált a nemzetnek.

Egy darab Ázsia.

Jobb, alkalmasabb címet keresve sem találhattunk volna, mely méltóbban jellemzné az alább elmondandókat.

Meczner Gyula főispánnak van egy *Bihi* Márton nevű cselédje, akit — természetesen a főispán úr feltejtésére — a földmivélsügyi miniszter 25 évi egy helyben eltöltött hű szolgálatáért díszoklevéllel és 100 korona pénzbeli jutalommal tüntetett ki. A kitüntetés leérkezett a főispánhoz, onnan továbbították a sárospataki járás főszolgabírájához, aki azonban már nem továbbította, hanem *rendelkezett*. Rendelet ment széjjel az egész járás jegyzőinek és a sárospataki h. főbíróknak, melyben *Besseney Zénó* — így hívják a főszolgabíró urat — megparancsolja szigorú fejelemi büntetés terhe alatt, hogy a sárospataki városháza ud-

szérü fekete földből kéken mosolygó buzavirágot, pirosan tündöklő pipacsot tud kihúzni, azt egyáltalában nem találjuk csodálatosnak. Pedig ezek az igazi csodák.

Azt nem lehet letagadni, hogy a virág tulajdonképpen arra való, hogy gyümölcs legyen belőle és a növények szaporodjanak. De a természet ügylészik, a legszebb virágokat már felmenti az alól a kötelezettség alól, így pl. a leggyönyörűbb rózsák már nem kötelesek gyümölcsöt hozni. Ezek már csak arra valók, hogy gyönyörködtessék a világot. Ebben is hasonlít sok szép asszony a rózsákhoz, de erről már nem merek bővebben beszélni, mert félek, hogy Eiserth István tisztelt barátom elkoboz, mint Günther a Szanint. Kitélik főle, mert igen lefogott szegénynek a katonája, nincs, aki szőlőt kapálni menjen.

Kellene beszélni a virágnak történetéről is, mert minden tudományos könyv először a tárgyának a történeti előzményeit szokta előadni s akár a villamoságról, akár a gömbháromszögtanról ir valaki tudós könyvet, az mindig ugy kezdődik, hogy a villamoságot (vagy a gömbháromszöveget, vagy amiről éppen a könyv szól) már a régi görögök is ismerték. Ugy, hogy minél több könyvet tanul a diák, annál inkább rájön, hogy azok a régi görögök mi mindent ismertek már.

varán megtartandó ünnepes átadásán a járás minden községéből a jegyzőkn kívül még 2-3 ember — a közeli községekből több is — jelenjen meg.

Nosza volt nagy készülődés. Szóltak a községi kisbíró dobjai és értésére adták — naponta tán tizszer is — a községbelieknek azt a nagy, rendkívüli szerencsét, hogy szembe láthatják magukkal a járás legfőbb urát és parancsolóját, sőt gyönyörködhetnek zengetes baritonján előadott és már 2 hét óta tanult dikciójában. Sárospatak h. főbírája még ezenkívül küldöncök által, sőt meghívó útján is meghív minden épköz-láb embert, nehogy megharagudhas-sék a járás ura.

Ám a falubeliek úgy gondolkodtak, hogy hát mi közük is van nekik a Bihi uram kitüntetéséhez, meg aztán nem nagy kedvük volt szem-től szembe állani a főszolgabíró ural amikor éppen nem muszáj. Nem mentek hát el az ünnepségre. A sárospatakiak pedig 3 órákor — mikorra a nagy ünnepség ki volt tűzve — templomba mentek, gondolván, hogy résztvevő híján várnak majd az ünnepélyes átadással 4 óráig, mikorra vége lesz a templomban az isten-tiszteletnek.

A főszolgabíró úr, no meg igen Bihi Márton uram azonban nem eképen gondolkodtak. Ők sehogy sem tudták elképzelni azt, hogy az úristen előbbrevaló ő náluk és a szörnyű haragra gerjedt főszolgabíró úr karon fogva Bihi Marci bátyáinkat, a következő kijelentéssel lejtett ki a városháza udvarán: „Ézt szépen rendezték, majd adok én maguknak.” Es adott is. Alig bucsuzott el Bihi uramtól, rögtön hivatalába ment és — verejtékes munka árán ugyan — meggyártotta a következő rendle-tet:

Hát az egészen bizonyos, hogy a virág is nagyon ismerték és szerették a régi görögök. Sőt már az egyiptomiak, asszirik, kaldeaiak és cigányok is szerették a virágot. Arról is meg vagyok győződve, hogy a paradicsomban Eva mamának sokkal előbb, mint fügefalevélbe felöltözött volna, már piros rózsát tűzött a hajába. Első földi megjelenésétől végig kíséri a világ az embert földi pályáján, mint életének megszépítője, gyönyörködtetője, vigasztalója. A művészet először a virágot kezdte ábrázolni, az építézet a virágtól vette legszebb motívumait, a költők versei, Anakreontól (aki a szőlővirág gyümölcsét is nagyon szerette fogékony állapotban) egész Németh Pali barátomig mind virágimádással vannak tele, szóval az emberiség életének szebbik, költőibb jele mind csupa virággal van átszőve, virág-illattal átitatva.

Pl. a hagyomány szerint egy fiatal lány sirjára kivitt az anyja egy kosár akantusz virágot s hogy ki ne hulljon a viráze, letakarta egy ködarábbal. Az akantusz aztán nőtt, levelei körülfonták a ködarábot, ezt meglátta egy szobrász, Kallimachos, megtetszett neki a levéllel és virággal körülfont kö, kifaragta köből az egészet s így született meg a legszebb építési formák egyike, a Korintusi oszlopfő. És azóta az építés tele van szöve virágmotívumokkal.

A sárospataki járás főszolgabírájától, 1343 sz.

1909

Tárgy: Gazdasági munkások kitüntése.

Véghatározat.

Mauks György hercegekuti, Szanyi Kálmán upataki körjegyzőket, Cziráky Károly sárospataki jegyzőt az 1886: XXII. t. cz. 135 §-a alapján 10 kor, Salacz Lajos sárospataki adóügyi jegyzőt, Molnár Árpád sárospataki iktató jegyzőt és Bogay Zsigmond sárospataki h. főbíróit pedig az ugyanazon törvény és § alapján 5 kor. rendbírósággal s ujtom azért, mert fenti szám alatt f. évi április hó 4-én kiadott felhívásomat végre nem hajtották. Ezen felhívásom ban ugyanis valamennyi jegyzőt és a sárospataki előjáróságot felhívtam arra, hogy mivel Bihi Márton gazdasági munkásnak a földmivélsügyi Miniszter ur 6 nagyméltósága által adományozott 100 korona jutalom és díszoklevél folyó hó 18-án délután 3 órákor fog Sárospatakon a városháza udvarán átadni s mivel ezen kitüntetésnek célja az, hogy abból a munkások és cselédek okuljanak s a jó példán felbuzdulva kedvet kapjanak a szorgalmas, hűséges, becsületes munkára, — hassanak oda, hogy ezen ünnepélyen az arra hivatottak közül számosan jelenjenek meg. Ezen felhívásom dacára a kitűzött helyen és időben oly kevesen jelentek meg, hogy a kitüntetés átadását elhalasztani kellett. Akár hanyagság, akár figyelmetlenség és *figyelmetlenség* volt a kérdéses rendeletem végre nem hajtásának oka, — az valamennyi jegyzőmet egyformán terheli s azért valamennyi egyformán lett volna bírságotandó, — mégis azokat, — akik a kitűzött helyen legalább személyesen megjelentek, kisebb bírsággal kellett sújtanom. A vajdáscai és tiszakarádi jegyzőknél pedig, — tekintettel községek távolabbi fekvésére a bírságotól eltekintettem, — habár ez utóbbiaknak is terhükre írom,

A görögök építés ivei toinyai csupa körozsával vannak élénkítve, a rokokó is szereti a stílizált virágot is, a mi magyar építési stílusunkban is, amivel most próbálkozunk, legmagyarabb a tulipán motívum. És nem hiába, hogy a nők és a virágok testvérek, de minden, ami közel áll a nőkhöz, a szövés, a hímzés, a ruhadíszítés, még jobban tele van virággal, a legpompásabb, legművészebb változatosságban.

Igy becsült meg az ember mindig az ő életének megszépítőjét, a virágot. Sőt még jobban. Szimbólummá tette, érzelmeinek, törekvéseinek jelvényévé választotta. Rómában ünnepet ültek minden évben a virágok tiszteletére s ez a Florealia ünnepe volt ünnepe a szépségnek, az örömmek, a szerelemnek. Alig van nemzet, amelynek ne lett volna saját virága vagy amelynek a virágnak ne lett volna külön jelentősége. Az angolok két pártra szakadva évtizedekig pusztították egymást a fehér rózsák és piros jelvénye alatt. A Bourbonok virága a büszke fehér liliom volt, de bizony ezt le-törte, vérbe mártotta a nagy forradalom s a liliom helyébe egyszer-ribb, de illatosabb és dícsőségesebb virág jött, az ibolya, nagy Napoleon virága.

(Folyt köv.)

hogy a kérdéses átadás iránt nagyobb figyelmet nem tanúsítottak.

A bírságolás tekintetében a sárospataki h. főbíró a jegyzőkkel egyenlő elbírálás alá vettem, — mert egy ily nagy község bírójának kell annyi intelligenciával rendelkezni, — hogy a törvényhozás által nagy anyagi áldozattal rendszerezett s a földmivélsügyi miniszter ur 6 nagyméltósága által kezdeményezett és életbeléptetett épen gazdasági és cselédségi szempontból rendkívül fontos intézkedést ártérsen s annak sikeres végrehajtása körül minden tevékenységét kifejtje. — Akár nem lett tehát a cél megérve, akár a tevékenység hiányzott, — akár a nagyfokú eredménytelenséget tekintsem, mindenképen megérdemli a sárospataki főbíró is a rendbíróságot.

Mivel ezen véghatározat ellen felebbezésnek helye nincs — s megbírságotok általan védekezésére pedig nem vagyok kíváncsi, figyelemzetem nevezeteket, hogy e tárgyban beadandó mindenféle kérvényök érdemleges elintézés nélkül jog a kérvényezőnek visszaadni s b.

Sárospatak, 1909. ápr. hó 19-én.

Besseney Zénó sk.
főszolgabíró.

Erre a jogtalan és törvénytelen véghatározatra csupán az a megjegyzésünk, hogy az határozottan ok nélküli hajszták képez. A jegyzők ép ugy, mint a spataki h. főbíró mindent elkövettek, hogy az ünnepség nagy közönség előtt folyjon le, ők nem tehetnek róla, hogy a falu népe nem kíváncsi a főszolgabíró úr, meg a Bihi uram dolgára, Sárospatak népe pedig előbbre valónak tartja az úristent kettőjüknél.

Be is adattak ez ellen az intézkedés ellen felebbezések, még pedig azon az alapon, hogy habár rendbíróság ellen felebbezésnek helye nincs, de a községi törvény értelmében az ily rendbíróságok kiszabása előtt az illetők személyesen meghallgatandók. A sárospataki h. főbíró a következő felebbezésben tiltakozott a rendbíróság ellen:

Főszolgabíró ur!

Folyó évi április hó 19-én 1343—1909 számú véghatározatát, mely rám néve nem csak sértő, de törvénytelen is, hatályon kívül helyezni kérem annál inkább is, mert azt az okot, a mi miatt engemet megbélyegezni jónak lát, egyáltalán főszolgabíró ur idézte elő, az-zal, hogy nem tartotta érdemesnek a helyi viszonyokat figyelembe venni.

De nem állja meg a véghatározat jogosultságát azért sem, mert az 1886 XXII. t. c. 105. §. vilá-gosan előírja, hogy noha a rendbíróság felebbezés kizárásával is, de mindenkor az illető meghallgatásával rovandó ki. Ennél fogva a rendbíróságos törvénytelen. Miért is, esetleg felebbezés végett jelen beadványomat kérem a felsőbb hatóságokhoz juttatni.

Sárospatak, 1909. május 4.

Bogay,
h. főbíró.

Szörnyű haragra gerjedt erre Besseney úr és a következő végzését követte el még a felebbezés beérkeztének napján:

Alapított 1831-ben.

A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali)

részvénytőkéje és készpénzbeli tartaléka 324 millió korona.

Felvétnék: élet-, tűz-, betöréses-lopás elleni,
— továbbá jég- és baleset biztosítások. —

Sátoraljaujhelyi főügynöksége Molnár István-utca 6.sz.

A sárospataki járás főszolgabírájától,
1777/1909. szám.

Bogyay Zsigmond sárospataki h. bírő
fellebbezése az 1343/909 számú vég-
határozat ellen.

Végzés,

A fellebbezést visszautasítom,
mert az 1886: XXII. t. c. 105 § a
értelmében rendbírságot kiszabó
véghatározatban ellenfellebbezésnek
nincs helye s különben is az április
19-én kézbesített véghatározat
ellen irányuló fellebbezés csak
május 5-én, tehát a szokásos 15
napi határidő lejártá után érkezett
hivatalomba. A kérdéses fellebbe-
zés mint elterjesztés sem volt
figyelembe vehető, mert az nem-
csak nem igazolja az 1343 számú
véghatározatban részletezett mul-
asztást, hanem fegyelmezetlen és
sértő hangjánál fogva még ismét-
elt büntetésre szolgáltató okot,
miért is ezen fellebbezésnek ne-
vezett beadvány hangneme miatt
az eljárás Bogyay Zsigmond h.
bírő ellen ezennel elrendelem,
ezen eljárás tárgyalására határna-
pól folyó évi május hó 12 napjának
délőlött 9 óráját tűzöm ki s arra
nevezett h. bíró felelősség
terhe alatt megidézem.

Sárospatak, 1909 május hó 5. é.

Besseney Zénő,
főszolgabíró.

Ez ellen a végzés ellen Bogyay
Zsigmond felfolyamodással élt, majd
egy másik beadványban kijelentette,
hogy az új tárgyaláson meg nem
jelenhet mert annyira fel van izgatva,
hogy esetleg csak rontana
megjelenésével az ügyén.

Besseney úr tehát látta, hogy a
dolog nem marad annyiban, sőt a
felsőbb hatóság is foglalkozni fog
önkényes rendelkezéseivel, magához
kérte hát Bogyay főbíró és Jeney
szolgabíró segítségével — aki inté-
kedéseiben szintén gyorsan hadilá-
bon áll a törvénnyel — kapacitálni
igyekeztek őt beadványai visszavo-
nására bírni, sőt az esetre, ha alázatos
hangu beadványban fordul a főszol-
gabíró úrhoz bocsánatért, még a
rendbírság elengedését is kilátásba
helyezték. Az ősz Bogyay nem adott
választ, hanem másnap a következők,
lelkialapotát híven visszatükrözött
levélben válaszolt:

Főszolgabíró Úr!

Tegnap hozám intézett utasítására
vettem, mely szerint
vonjam vissza az utóbbikét bead-
ványomat és ha más hangon fordulok
főszolgabíró Úrhoz, elengedi a
rendbírságot. Úgy tudom ez volt a
mondatának a lényege, sőt ebben
az irányban folytatta még Jeney
szolgabíró is az ő nézetét. — An
azzal váltam el, hogy ma adok
erre feleletet.

24 órai gondolkodás után *senki-
től* tanácsot nem kérve, csupán a
lelkismeretemet sugallatának en-
gedve, arra határoztam el magam,
hogy a beadványaimat vissza
nem veszem. Nem pedig azért,
mert úgy is el vagyok keseredve,
hogy a zokogás s könnyeim záporától
most is alig látok.

Ne kívánja, hogy odamenjek,
mert úgy sem tudnék egy szót
sem szólni. Szégyen vagy nem
szégyen — egy vén asszony mód-
jára sirva fakadnék ott is.
Történjék velem bármi, leszám-

oltam már mindennel, több sér-
tegetést és keserű csalódást már
nem bírok el.

Sárospatak, 1909. május 12.

Bogyay,

h. bírő.

Egy katonaviselt ember, aki esat-
táiban vett részt, szembe nézett
különböző veszedelemmel, tűzvészek,
árzások alkalmával személyes bátorságának
nem egyszer fényes tanu-
jelét adta, — ha ilyen hangon ír,
kell, hogy a végsőkig el legyen ke-
serevede. Egy ember, aki soha sem
tudta azt, hogy mi az az érzékeny-
ség, most könnyekre fakad, látva
az a határtalan önkénykedést, amit
a főszolgabíró elkövet vele szemben.
Mindenkét megindítanak, e kere-
setlen, egyszerű szavakból összerú-
sok, de Besseney urat ez sem
indította meg, hanem — úgy látszik
fontosab ügyei lévén — Jeney szol-
gabíróval h. hó 17-ének délelőtti 9
órájára az előzetes vizsgálat folyta-
sására idézi Bogyayt.

Szóval folyik a hajszá tovább.
Ennyiből áll eddig ez a történet.
Kommentár — azt hisszük fölösleges
is ehhez. Hogy mégis kommentáljuk
a dolgot, tesszük csupán azért, hogy
rámutassunk arra az okra, amely
ezt a kellémetlen dolgot előidézte.
Ez az ok pedig egyszerűen az, hogy
Besseney túl fiatal lévén, nem bír
kellő komolysággal az állás betölté-
séhez. Azt hiszi, hogy mert a járás-
ban ő az első tisztviselő, neki mind-
ent szabad és alantasai túrni tar-
toznak szó nélkül az ő okatlan hat-
almaskodását.

Csakhogy ilyen állapotokat még
Ázsiában sem túrnék meg. Mi pedig
egy európai jogállamban élünk, a
hol elvégre is nem tartozik az ember
egy szolgabírótól mindent eltárni,
ha még oly fiatal is az illető és ha
az isten abban a kiváló szerencsében
részesítette is, hogy a vármegye
főispánját csak úgy egyszerűen
„ipam-uram“-nak szólíthatja.

Van ám még felettes hatóság, a
mely még megfekteheti a hatalmak
figyeltetésében határt nem ismerő
urakat. Vármegyénk alispánja nem
tűrheti tovább Besseney úr garáz-
dálkodását. Amit ez az úr eszelezkik
az már igazán tulsok. Meg kell in-
dítani a főszolgabíró úr ellen a fe-
gyelmi eljárást, amelynek során biz-
ton hisszük még különb dolgoknak
fognak nyomára jönni. Különben
ujabb adatokkal mi is szolgálunk
majd jövő számunkban, amikor per-
traktálva Besseney ur többi, ennél
érdekesebb dolgait, be fogjuk bizo-
nyítani, hogy a főszolgabíró úr még
nagyon fiatal arra, hogy egy járást
önállóan vezethessen.

Legujabb életpálya a nők számára.

Állami gyermekmenhelyi telepfelügyelő.

A magyar állami gyermekvédelem,
ez a külföld által ismételtlen nima-
sterének elismert magyar intézmény
hatalmas fejlődésében újabb fontos
lépéshez jutott.

A magyar állam által idegen csalá-
dokban gondozott 45000 gyermek

főlött eddig a felügyeletet a községi
orvosa, mint teleporvos, a községi
társadalmából alakult telepbizottság
és a közből kiküldött orvosok
gyakorolták.

Mint ahogy az ellenőrzés a család-
bani nevelés rendszerének főtényezője,
Andrássy Gyula gróf bolgügy-
miniszter elhatározta a községi
családoknál elhelyezett gyermekek
hathatósabb ellenőrzésére művelt
osztályhoz tartozó nőket (főleg tanító
s ovónőket) mint telepfelügyelő-
nőket alkalmazni.

A felügyelő a gondjaira bízott
gyermekkel egy faluban lakik. A
szellemi és testi fejlődésére felügyel,
sőt azt irányítja is.

Ugyel, hogy a nevelőszülei a
gyermek szülője és ne mostoha szü-
löje legyen. Mint ahogy a telepfel-
ügyelőnek kell, hogy a gyermek
gondozásáról és csecsemő táplálás-
sáról és az állami gyermekvédelem
szervezetéről tiszta és modern fog-
lalkozással bírjon. Andrássy Gyula
gróf elrendelte, hogy a telepfelügyelő
főnöki állásra pályázók a budapesti
állami gyermekmenhelyben elméleti
és gyakorlati tanfolyamot tartoznak
végezni, melynek sikeres befejezése
adja meg a képesítést ez állásra.

Ötven telepfelügyelőfőnöki állást már
az első tanfolyam befejezésével töl-
tenek be.

A tanfolyamot a budapesti állami
gyermekmenhely igazgatója és osztály-
főorvosa: dr. Szana Sándor fog-
ják vezetni.

MEGYE ÉS VAROS.

— **Anyakönyvezető-helyettes kinevezése.** Zemplénnvármegye főispánja a monoki állami anyakönyvi kerületbe *Tomesanyi* Boldizsár segédjegyzőt korlátozott hatáskörrel anyakönyvezető-helyettesé kinevezte.

— **Anyakönyvezető-helyettes felmentése.** Zemplénnvármegye főispánja *Tery* Endre segédjegyző, monoki anyakönyvezető-helyettesézetesen tisztsége alól felmentette.

)(**Pályázat a gazdasági tanácsosi állásra.** Sátoraljaúj hely városnál választás útján megüresedett gazdasági tanácsosi állásra nagyban folynak már a korteskedések. Az állásra eddig ketten pályáznak. Az egyik pályázó Rakmanyi Jenő h. gazdasági tanácsos, aki gazdasági tanácsosi teendőket a képviselőtestület megbízása folytán már 2 éve látja el; a másik pályázó Simsa Ödön közig. gyakornok. — Itt említjük meg, hogy az esetleg megüresedő közig. gyakornoki állásra Rácz Miklós szigorló jogász, dr. Reichard Salamon városi t. főügyész fia pályázik.

)(**Községi választók névjegyzéke közszemlén.** Sátoraljaúj hely város polgármestere közhírré teszi, hogy a községi választók névjegyzékét az e célból kiküldött választmány az új utca elnevezés és házszámok szerint kerültenkénti beosztással összeállította és így a névjegyzék az 1886 évi XXII. t. c. 39 § értelmében a folyó 1909 évi május hó 15 napjának reggeli 9 órájától öt napon át a városháza tanácstermében közszemlére kitétetik s az elleni észrevételek a következő öt napon át a városi iktató hivatalban beadhatók.

Kazinczy emlékünnap.

A holnap megtartandó Kazinczy-emlékünnap nagyon impozánsnak ígérkezik. Ujabbán a sárospataki főiskola hallgatói, valamint a kassai reáliskola növendékei jelentették be részvételüket az ünnepélyre.

Az ünnepély műsora a következő: 1) Közébdél fél 2 órakor a Magyar Király szállodában; 2) diszgyűlés fél 3 órakor a főgymnasium nagy termében; 3) kivonulás kocsikon Széphalomra, ahol a Kazinczy sírját megkoszorúzzák. (Koszorukat helyeznek el: a Kazinczy-kör, Zemplénnvármegye, tud. akadémia, Kisfaludy társaság, az ujhelyi hölgyek, Sátoraljaúj hely város, ungvári Gyöngyössy irodalmi társaság, sárospataki főiskola, ipartestület és a gyártelepi dal- zene- és önképzőkör.)

A közönség azon része, mely gyalog rándul ki, a függetlenségi kör, az ipartestület tagjai, a gyártelepi önképzőkör és az ifjuság a vármegyeháza előtt sorakozik és a gyártelepi zene kísérete mellett vonul ki.

A fogatok a gimnázium mellett állanak föl. A Deák-utcában az ünnepélyre idegen vendégek részére lefoglalt kocsik, míg a le nem foglalt magán fogatok és bérkocsik a gimnázium mellett és a Justus-utcában.

Az összes bérkocsik a közönség rendelkezésére állanak és pedig 2 fogatúrt 5, 1 fogatúrt 3-60 kor. fizetendő.

Mint értesülünk Széphalomról visszajövet az idegen egyesületek képviselőit az ujhelyi hölgyek a vármegyeház nagytermében, a sárospataki és kassai ifjuságot pedig a Kazinczy-kör a Magyar Király szállodában látja vendégül özsonnára.

Itt említjük meg végül, hogy gr. *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszter táviratban mentette ki elmaradását és az ünnepélyen való képviselődével *Meczner* Gyula főispánt bizta meg.

HIREK.

Egy körlevélre.

Voltam bohó poeta régen,
Bizony szegényes és kopott,
Kivel a boldog dzsentri-féle
Csak szóba állni sem szokott.
S irtam néhány kis versikét is,
No, nem arattam sok babért,
De a Múzsához, — nem dicsekszem —
Egy kis közöm tán volt azért.

Voltam tehát szegény poeta,
S nem ép' utolsó, azt hiszem.
De lám no, a Kazinczy-körben
Nem ismert engem senkitem.
Nem apprehensióból mondom,
S nekem se tűnne fel talán,
Ha a kör tisztelt elnöksége
Még mostan sem gondolna rám.

Tüdőbetegségek, hurutok, szá-
márkőhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

Sirolin

Emeli az érvényt és a testület, megszün-
teti a köhögést, váladékot, eljeli izmokat.

„Roche“

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerár-
ban. — Ár: tizenkét 4.— korona.

A verselést rég elfeledtem.
A Múza régen elhagyott.
Lágy rítmusok volt dudolója:
Most jégrehajtó úr vagyok.
A pénz ugyan még most se vet föl,
De valahogyan csak élek én. —
S a nóták helyett kenyerem van,
S Pegasus helyett két gebém.

Nos hát ez az. Hogy ünnepélyt tart
Az érdemes Kazinczy-kör,
Rá némelyek becses figyelmét
Im körlevélben hívja föl.
S ki hinné, — én is kaptam egyet.
Valóban szörnyen meghatott.
A megszólítás is mily uri:
„Nagyságos Ur! — ez én vagyok!

A nagy Kazinczy emlékére
Rendeznek diszes ünnepet;
Lesz dikciózás és dalárda,
És lobogók és egyebek.
És hosszú kocsióra vonúl majd
Föl Széphalomra . . . s így tovább
„Nagyságos úr, — írjak — e célra
Kérjük most — a két levélát.”

Nos, menjete, Szellő, te Csillag, —
Titeket hívnak, menjete,
A nagy parádén, úgy óhajtom.
Szép ganszon lépkedjete.
Én nem megyek, de gondom lesz rá,
Hogy ne maradjon el a ló, . . .
Én nem vagyok és sose voltam
— Úgy látszik — közérjük való.

Krónikás.

Előfizetőinkhez!

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy a április hó végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultáival küldjék be, nehogy a lap további küldésében akadály legyen.

— **Athelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter K o r o d y Ferenc zempléni és K o l o m b á n Sándor szabolcsi segédtanfelügyelőket kölcsönösen áthelyezte.

— **25 éves tanítói jubileum.** Lengyel Samu, a homonnai izraelita népiskola igazgató tanítója a folyó tanév végével tölti be buzgó és közhasznú népművelői működésének 25. évét. Ez alkalomból az izr. iskolaszék elhatározta, hogy ezen évfordulót 1909. évi június hó 27-én délelőtt 10 és fél órakor az izraelita népiskola IV. osztályának tantermében tartandó gyűlés keretében megünnepeli. Ez ünnepélyről külön meghívás helyett ezután értesítetnek az érdeklődők.

— **Pénzügyi tisztviselők gyűlése.** A „Zemplénvármegyei Pénzügyi Tisztviselők Szövetsége” f. hó 20-án délután 5 órakor a Központi Takarékpénztár helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlést követőleg este 7 órakor társasvacsora lesz a színházi étteremben.

— **Értesítés.** Az Omke központja alkalmat nyújtandó, hogy a tagok a folyó hó 23-án Budapesten tartandó közgyűlésen minél számosabban résztvevessenek, 8 napi érvényű biró vasúti mérsékelt áru me-

nettéri jegyet bocsátott ki a tagok rendelkezésére. Az igazolvány Schönb Sándor kerületi emőknél átvethető.

— **Az újbelyi gyermeknapok jövedelme.** Satoraljaiújvárosi iparosai, kereskedői egyéb egyesületei és intézményei az április hó 1-én és 2-án megtartott gyermeknapon a Meczer Gyuláné kerületben 178 koronával, a Hönisch Dezsőné kerületben 61 koronával, az Ambrózy Margit kerületben 84 kor. 90 fillérrel, összesen 323 kor. 92 fillérrel járultak az országos gyermekvédő alaphoz. Ehhez hozzáadva az urnák jövedelmét 878 kor. 12 fillért, a gyermeknapok eddigi jövedelme összesen 1202 korona 5 fillér. — Részletes elszámolást szerkesztésünkben bárki megtekintheti, de azt lapunk szűk terjedelme miatt nem közölhetjük.

— **Templom építés.** Tállyáról értesülünk, hogy az ottani r. kath. egyházakozság elhatározta, hogy díledező évszázados templomát újjáépítteti. A főszolgabírói hivatalhoz már be is adta az egyházközség a kérvényt abból a célból, hogy a templom bezárása engedélyeztessék. A templom építése idején a r. kath. egyház az isteni tiszteleteket a temetői kapornában fogja tartani. A tályai kath. templom nevezetes történelmi emlékek. Évszázadokkal ezelőtt még a husziták építették a templomot, majd egy darabig a protestánsoké volt s a 17-ik században ment át a templom a kath. egyház birtokába.

— **Utólagosan érkezett adományok a delolasországi földrendés által karosultak javára.** A felsőbényi körjegyző gyűjtése r. Hoyos V. főszolgabíró útján 20 K. 03 f. Lov János körjegyző gyűjtése a leleszi körjegyzőség községeiben az alispáni hivatal útján 12 K. összesen 32 K 3 f. hozzá már a beküldött 7262 K. 74 fillért a vármegyében befolyt összesen 7294 kor. 77 fillér.

— **A sztrópki legények.** Újone meg regnata egyet jelent s a különbség csak ott kezdődik, hogy az egyik újone beválik, a másik nem s ugyanez a sorsa a regnatanak is. Így tudta azt eddig mindenki, míg most a sztrópki főszolgabírói hivatal különös újítással áll elő, amely utóbb még arra is alkalmas, hogy a hadserg feltve őrzött egységét már az újonesorban megbontsa. Arról van ugyanis szó, hogy a jelzett hivatal a járásba tartozó hadköteleseket megpecsételi. Mint afféle előlegezett sarzsit viselik a legények a pecsétet, de ezidőszent mely titok fedi a főbírói hivatal újításának titkos rugóit. De beszéljen maga a jelentés, a mint azt írják: „A sztrópki járásból ugyanis egy legény állott az utóállító bizottság előtt: Menetlevele pontosan ki volt töltve, a menetlevél végére pedig odairták: „S végül a menetlevéllel utazó hadköteles balvállára az itt látható hivatalos pecsétünk van rányomva.” Nagyot néztek az utóállító bizottság de csakhamar meggyőződött, hogy cseppet sem tréfa, mert a hadkötelese balvállán csakugyan ott ékeskedett a hivatalos pecsét: „A sztrópki járás főszolgabírói hivatala.” A jelentés elhallgatja, hogy a hitelesített legénynek mi történt.

— **Utólagosan érkezett adományok az ajkai banyaszerecsenienség karosultjai részére.** A felsőbényi körjegyző gyűjtése gr. Hoyos V. főszolgabíró útján 35 K. 75 f. Gróf Mailáth József 100 kor., szinnai járás községe báró Fischer Lajos főszolgabíró útján 27 K. 70 f. Loy János leleszi körjegyző gyűjtése a körjegyzőség községeiben 12 K. Össze-

sen 175 K. 45 fillér, hozzá a már beküldött 3382 K. 51 fillért az egész vármegyében befolyt összesen 3577 kor. 96 fillér.

— **Évzáró órák.** Ez az új jelszó, mint új fogalom fog ime átmenni a köztudatba. Ez az új elnevezés új vizsgarendszert jelent, amelyet talán az egész országban, mint legelső, a kassai izraelita népiskola honosít meg a jelenleg divó és első sorban pedagógiai szempontból teljesen céltalan évzáró vizsga helyébe. Addig is, míg a törvényhozás a már évek óta késedelmező népoktatási törvény revízió alá venné, az önálló autonómia bíró iskolafentartók országsszerte foglalkoznak a mai előrehaladott, modern kor keretében épenséggel bele nem illő elavult évzáró-rendszer eltörlésének kérdésével. És évről évre szaporodik azoknak a népiskoláknak a száma, amelyekben az évzáró vizsga-intézményt beszüntetik és helyébe évzáró ünnepélyvel kezesítik be a tanúvet. Ujabbban a nagyváradi közégi iskoláknál szüntették be az évzáró vizsgát. A kassai izraelita iskolaszék, amely szintén évek óta foglalkozik ezzel a kérdéssel, legutóbbi ülésén tanúvetülete szakvéleményének meghallgatása alapján új rendszerrel módosította oldotta meg a kérdést. Kimondotta ugyan az évzáró vizsgák eltörlését, de helyébe új, szigorított, valódi vizsga-rendszert az évzáró órák intézménnyel honosítja meg. Az új rendszer abból áll, hogy a tanítók június 15-ig befejezik osztályaikban az osztályozási munkálataikat s június 16-ától a tanév beztárig minden — a növendékekre nézve igazolt ünnepi formalitások mellőzésével — a kiküldött iskolaszéki tagok és cenzori tisztséggel megbízott tanítók szakfelügyelet mellett ugynevezett évzáró órákat tartanak, amelyen a tanulók minden egyes tantárgy teljes anyagából fognak vizsgálni. Az évzáró órák befejezése után záró-ünnepélyvel fejezik be a tanúvet. Végre háf akadt modern gondolkodású iskolaszék, amely szakított a régi elavult évzáró vizsga-rendszerrel és helyébe a sokkal célszerűbb záróórákat vezette be iskolájába. Hány szegény drukoló tanuló szabadult fel attól a nehéz lidénymentől, amelyet eddig a vizsga neki okozott.

— **Főkönyvelő kereskedősegéd.** A kereskedelmi miniszter az ipari igazgatás terén felmerült konkrét eset alkalomból azt az elvi határozatot hozta, hogy a részvénytársaság főkönyvelője abban az esetben is kereskedősegédnek tekintendő, ha egyúttal a részvénytársaság igazgatóságának is tagja.

— **Öngyilkossági kísérlet.** P a p Mari szegyelongi születésű család folyó hó 12-én este, mielőtt lefeküdt volna, öngyilkossági szándékból négy skatulya gyufafajlet vízbe oldott és megitta. Szolgálatadója csak másnap vette észre a leány rosszullétét, a mikor orvost hívatott, a ki ellenszerek alkalmazásával a leányt eszméletre keltette. Öngyilkossági kísérletének okául egész mesét mondott el a család. Azt adta elő ugyanis, hogy valamikor régen találkoztott az erdőben egy öreg emberrel, a ki megparancsolta neki, hogy 16 évnél tovább élnie nem szabad. Az öreg ember értelme olyan hatással volt rá, hogy most, midőn a 16. ik élet betöltötte, elérkezettnek látta az időt arra, hogy öngyilkosságot kövessen el és ilyenformán eleget tegyen az öreg parancsának, P a p Mari már egy ízben követett el öngyilkossági kísérletet. Akkor a Bodrogba vetette magát, de megmentették.

— **Veszélyes kutyamarás.** Folyó hó 13-án P u p e k Lajos helybéli hordógyári munkás 4 éves József nevű fiát az Alsó-Zsolyomkán egy kutya annyira összemarta, hogy a kis gyermeket a közkörházba kellett szállítani, ahol veszélyes sebeit bekötözték. A kutya tulajdonosa ellen a rendőrkapitányság megindította a kihágási eljárást.

— **A „Zenélő Magyarországnak” közkedvelt zenemű fogóirat,** most megjelent 582-ik füzeete újra a legjobb és legkedveltebb zongorajátékosokat közli és pedig: I. Gaál Ferencnek két hangulatos magyar dalát, — 1. „Melyik szebb? 2. Te kis virág . . . kezdetűeket, II. Müller Károly „L'air du soir” című rendkívül bájos és dallamgazdag, határos hegedű darabját, zongorakísérettel, III. Sousa Fülöp J. „Gladiator” című, közkedvelt — minden zenekar által játszott, amerikai indulóját. A most folyó XVI-ik évfolyam előfizetési ára: egész évre 12 korona — féltre 6 korona. Az eddig megjött 380 régebbi füzetekből, 60 különféle összeállítás — 30 30 zeneoldallal terjedelmű mutatványfüzeteket adunk ki. Ilyen füzet 8—10 korona bolti ára zeneművet tartalmaz s füzetét 60 fillérről hoztuk forgalomba. Ezekről részletes prospektust, ugye egyéb zeneművekről árjegyzéket, kívánatra ingyen és bérmentve, mutatványfüzeteket pedig 60 fillér levélbőleg beküldése ellenében küld: a „Zenélő Magyarországnak” (Kökner Ede) zeneműkiadóhivatala, Budapest, VIII. Józsefkört 11.

— **A fényképezés vezérnala.** Az amatőr fényképezés nemes kedvelése nálunk annyira elterjedt, hogy valóságos szűkségletnek felel meg a „Magyar Könyvtár” midőn egészen olcsó áron, 60 fillérről, egy minden tekintetben kielégítő, kis kézikönyvet bocsát közre kezdő amatőrök számára. A munka szerzője R-chen-haller Pethő Jenő — maga is egyike legjobb műkedvelő fényképezőinknek — nagy gondnal állított össze minden tudnivalót és egyszerű és világos módon közli anyagát, hogy a „vezérnala”ból gyermekek is megtanulhatják a fényképezést. A füzet 46 jó ábrával is el van látva. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, közsvény, csuszál stb. nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hanyósfajlás, az atestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel alkalmazott bedörzsölésekppen az influenza ellen is és füvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható: de bevasárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimenttel (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

A szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Telefonszám: 10.

„Juori” levélpapír, 50 levélpapír és 50 boríték
IKORONA
Landesmann Miksa és Társa könyv- és papirkereskedésében.

HIRDETÉSEK.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használz,
Még szíved is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, **hathatós** tisztítóerejét
sajátosított előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leg gondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéremémet!
Megtakarít előáradást és veszélyeséget
kíméli emélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

Császár fürdő

Budapest. Nyári és téli gyógyhely,
a magyar irtalmas-rend tulajdona.
Elsőrangú kénes hévízügyógyfürdő,
modern berendezésű gőzfürdő, ké-
nyelmes iszap-, medence- és kád-
fürdők, melyek kiváló gyógyhatással
használatnak az összes reumatikus
és idegbántalmaknál. **Uszodák, hőlég-,
szénsavas- és villamosvíz-fürdők.** Ivó-
és belélegzési-kúra. Prospektus ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

1315—1909 vb. szám.

Arveresi hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sátoraljai helyi kir. járásbíróságnak 1909. évi Sp. I. 41—3. sz. végzése következtében Dr. Tátray Dezso ügyvéd által képviselt özv. Könde Antalné javára 6000 kor. és jár. erejéig 1909. évi április hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 3000 koronára becsült következő ingóságok u. m. 1 db. automobil kocsí nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a sátoraljai helyi kir. járásbíróság 1909. évi V. 684/2. sz. végzése folytán 6000 korona — fillér tőkekövetelés utáni és ennek esedékes kamatai és eddig összesen bíróilag már megállapított költségek erejéig Sátoraljai helyben az alperes lakásár: Andrassy-u. 54. leendő megtartására 1909 május hó 25. napjának délelőtti 11 és fél óraja határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. s 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1908: XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Sátoraljai hely, 1909. március 25.

Rosner Imre,
kir. jbir. végrehajtó.

Újbenzinlokomobilos
cséplőszerelvény,

mely egy elsőrendű gyár által
junius hóban lesz szállítandó,
másnemű vállalkozás miatt, leg-
előnyösebb feltételek mellett,
rendkívül jutányosan eladó. —
Válaszok e lap kiadóhivatalába
kéretnek „Alkalmi vétel 76455”
jellege alatt.

1007—909. szám

Arverési hirdetmény.

Alulírott bir, végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 105. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sátoraljai helyi kir. járásbíróságnak 1908. évi Sp. II. 1297—4. számú végzése következtében Dr. Buza Barna ügyvéd által képviselt Juhász István javára 720 korona és jár. erejéig 1909. évi márc. 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 7294 koronára becsült következő ingóságok u. m. cséplőgép, vasaru stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a sátoraljai helyi kir. járásbíróság 1909. évi V. 711/2. számú végzése folytán 720 korona tőkekövetelés ennek esedékes kamatai és eddig bíróilag már megállapított erejéig Sátoraljai helyben Wekerle-tér 6. sz. a. alperes cég üzletében onnan a börgyár melletti gépjárató műhelyben leendő megtartására 1909. évi május hó 28-ik napjának dé. 8 óraja határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908: XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Sátoraljai hely, 1909. április 25.

Rosner Imre,
kir. bir. végrehajtó

PASZTORY

ÉLŐVIRÁG-KÖTÉSZETE.

Telefon 57—33.

Csokor- és koszoru-kötésért az országban a legtöbb első díjjal kitüntetve.

BUDAPEST, Rákóczi-út 3.

Nemzeti színház.

Képes árjegyzék díjtalan.

Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok.

Találmányokat

szabadalmaztat és értékesít;
védegy- és mintaaltoalom az összes államokban

Pataky Vilmos

hites szabadalmi ügyvivő

Budapest IV., Eskü-út 3. Telefon: 89—22.

Saját szabadalmi irodák a külföldön:

Berlin, W., Leipzigerstrasse 112.
Paris, 58 rue Lafayette
Amsterdam, Kelzersgracht 209.

„DIAPHAN”
ablak diszfestészet után-
zatu papir kapható
Landesmann M. és Tsa
könyvkereskedésében.

LOHR MÁRIA

ezelőtt KRONFUSZ

CSIPKE-, VEGYTI SZITÓ

ÉS KELMEFESTŐ

BUDAPEST, VIII. BAROSS-U. 85.

Fiókok:

IV., Eskü-út 6. (Klotild palota) —
VI., Andrassy-út 16. — VI., Teréz-
körút 39. — V., Harmincad-utca 4. —
VIII., József-körút 2. — IX., Calvin-
tér 9. szám.

Vidéki megbízások gyorsan és gon-
dosan teljesítettek.

A legjobb bőrfényesítő

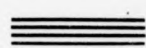
7601

Egyedüli gyártója:

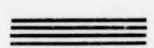
Székely és Társa Kassa

MODERN!

IZLÉSES!

FINOM!

LEVÉLPAPIROK

egyszerű és elegáns dobozok-
ban, sokféle színárnyalatban,
legkülönbözőbb alakokban és
mindenféle árban

kaphatók dús választékban

LANDESMANN MIKSÁNÁL

a „FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP” kiadóhivatalában

SÁTORALJAUJHELY, RÁKÓCZI-UTCZA 1. SZÁM.

TELEFON SZÁM 10.

ERDŐBÉNYE

Gyógyfürdő Zemplén vármegyében, Tokaj-Hegyal-
ján, szél és pormentes erdős völgykatlanban.

237 méterre a tengerszín felett.

Fürdőidény: Május 20-tól Szept. 15-ig.

Vize künön hatású gazdag vas- és timsórtartalmánál fogva a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, reumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknél. Meleg kádfürdőkön kívül használhatók: iszap, vasláp, sósfürdők; massage, izzasztó és hidegvíz-gyógymód. Ivógyógymódhoz mindenféle ásványvíz van készletben. Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és különösen malárius bajokban szenvedők részéről.

Posta és táviróállomás ERDŐBÉNYE. Táviratok telefonon adatnak át a fürdőtelepre és telepről. Postai küldemények naponként egyszer szállítottnak ki a telepre és telepről.

Állandóan a telepen lakó fürdőorvos: Dr. Asztalos Kálmán Erdőbényéről.

Vendéglős: Végh László Sárospatakról, a kinél künön és jutányos étkezés és kifogástalan kiszolgálát lelhető.

Külön izraelita vendéglő.

Vasuti állomás: személyvonathoz »Erdőbénye-Fürdő» megállóhely; gyorsvonathoz: »Liszka-Tolcsva» állomás, ahonnan és hová hatóságilag megállapított szállítási díj mellett bérkocsiközlekedés van berendezve.

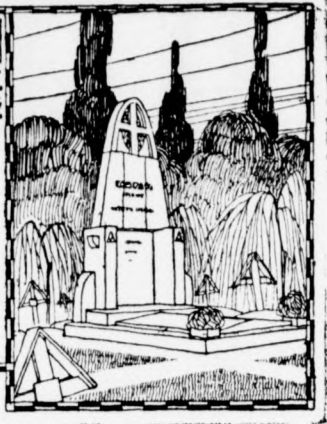
A fürdő házilag van kezelve. Fürdőleirást kívánatra küld a

Fürdőigazgatóság.

ROOZ-ADOLF
 SÁTORALJAUJHELYI KÖFARAGÓTELEPE
 SA TÓRALJAUJHELYI KÖFARAGÓTELEPE
 SA TÓRALJAUJHELYI KÖFARAGÓTELEPE

Zemplén megye legnagyobb sátoralja-
 rai. Mindennemű hírelemek; nagy vti ke-
 retek; ármezelyeket; alátétköveket és
 mindennemű lepróket; rajz sze-
 rint kivitelben és minden más
 kofaragomvkat elvállal és pon-
 torosan elkezt

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 88,
 Az a legújabb árak mellett ajánlatok.

Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakaszalók, járgány-csaplógépek, lóharc-csaplók,
 üsztró-rosták, konyolyók, kaszáló- és aratógépek,
 szárazgyűjtők, boronák, sorvelőgépek, Pienel Jr.
 kaplók, szecskavágók, repavágók, kukorica-
 morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
 egész-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
 egyéb gazdasági gépek.

ANTI-PERONOSPORA,
 mely rezet a legtisztább és könnyen oldható formában
 tartalmazza, maró anyagok — mint méz vagy szóda —
 hozzákeverése nélkül használhatók. A szer kétkilós cso-
 magokban jut forgalomba, mely 100 liter vízben oldandó
 fel: az oldat oly hig, hogy a legfinomabb permetező-
 készüléket sem dugaszolja el. Kisérelje meg ezen, kül-
 földön oly használatos és kitünően bevált préparátumot
 szőlő, gyümölcsfák és burgonya permetezésére, valamint
 vetőmagvak ősztöktelenítésére. Anti Peronosporával meg-
 lepő jó eredményt fog elérni, sokkal olcsóbban, mint
 bármely más szerrel.

Kérjen árajánlatot és prospektust
Pick H. és Társa cégtől,
 Budapest, V., Akadémia-utca 16.
 Vizonteladók kerestetnek.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**
 pótka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok
 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
 köszvényből, oszról és meghűléseknél, bedörz-
 söléséppen használva.

Pfigyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
 bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üve-
 get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
 és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
 csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.—
 és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. —
 Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
 Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”,
 Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
 Mindennapi ártékülés.

Hirdetések
 jutányos áron
 felvétetnek a
 kiadóhivatalban.

1175—1909. szám.

Arverési hirdetés.
 Alulírott bírósági végrehajtó az
 1881 évi LX. t. c. 102. §-a értelmé-
 ben ezenel közhírré teszi, hogy a
 sátoraljaújhegyi kir. járásbírósnak
 1909. évi Sp. I. 164—3. számú vég-
 zése következtében Dr. Burger
 Jakab ügyvéd által képviselt Bunszl
 Sámuel javára 99 korona 06 fillér
 és jár. erejéig 1909. márczius hó
 28-án foganatosított kielégítési vég-
 rehajtás utján felülfoglalt és 724
 koronára becsült következő ingósá-
 u. m. házi butor, korsmai berende-
 zés stb. nyilvános árverésen eladat-
 nak.

Mely árverésnek a sátoraljaújhegyi
 kir. járásbírósnak 909. évi V. 712/4.
 számú végzése folytán 99 korona
 06 fill. tőkekövetelésnek esedékes
 kamatai és eddig összesen bíróság
 már megállapított költségek erejéig

Sátoraljaújhegyben az alperes korcs-
 mahelyiségében Wekerle-tér 5. sz.
 alatt s onnan Rákóczi-utca 15. szám
 alatt a vh. szenvedő lakásán leendő
 megtartására 909. május 18 napjának
 délelőtti 10 és fél órája határidőül kiti-
 zetik és ahhoz a venni szándé-
 kozók ezenel oly megjegyzéssel
 hivatnak meg, hogy az érintett ingó-
 ságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és
 108. §-ai értelmében készpénzfizetés
 mellett a legtöbbet ígérőnek, szük-
 ség esetén becsáron alul is el fog-
 nak adni.

Amennyiben az elárverezendő in-
 góságokat mások is le- és felülfog-
 laltatták és azokra kielégítési jogot
 nyertek volna, ezen árverés az 1908.
 évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében
 ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sátoraljaújhegy, 1909. évi máj.
 4. napján.

Roener Imre.
 kir. jbir végrehajtó.

A legajánlhatóbb sátoraljaújhegyi cégek.

HERICZ SÁNDOR címfestő és kocsijártó, Rákóczi-utca 15. sz.	Landesmann Miksa és Társa könyv-, papirkereskedése, Rákóczi-utca 2.	Vilkovszky és Tóth fűszerkereskedése, Kazinczy-utca 2. szám.	Almási Menyhért férfi- és női divatruház, Wekerle-tér 4.
BAUER ANTAL hentes és mészáros, Rákóczi-utca 7. szám.	Kótitás László k ovácsműhegye, Rákóczi-utca 25. szám.	FŐZŐ JÓZSEF géplakatos, Mecner Gyula-utca 5. szám.	Moskovszky Dezső műkertészte, Lónyay-utca 10. szám.
Langermann Károly hentes és mészáros, Fő-utca 30. szám.	Zambon Valentino cementárú gyára Andrassy-utca 10. szám.	Landesmann Sámuel szijgyártó és nyerges, Rákóczi-utca 5. szám.	Viczmány Vincze épület és butor asztalos, Rákóczi-utca.
Kótitás István kocsijártó, Rákóczi-utca.	„KÖZPONTI KÁVÉHÁZ” Wekerle-tér és Rákóczi-utca sarkán.	Vályi Sámuel géplakatos, Lakatos-utca.	Schön Sándor és Barna D. női divatüzlete, Wekerle- és Petőfi-u. sarok.
BÉNYEY ISTVÁN építési vállalkozó, Kossuth Lajos-utca.	Zsihovics Bertalan szücs, Rákóczi-utca.	Friedmann Lajos épület és díszműbádogos Rákóczi-u. 42.	„Pannónia” kávéház Korona-utca 5. szám alatt.
Rotter Markusz angol női szabó, Széchenyi-tér 13. szám.	Klein Izidor, építész. Kossuth Lajos-utca szám.	Domokos Imre építési vállalkozó, Jókai-utca.	Ármágyi János lakatos mester.

Ajánljuk a t, építő, építész és mészkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű darabos meszet,

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Zemplén-Sádmóczi mész- és agyagipar
részvénytársaság Sátoraljaiújhely.
Sürgőnyeim: Mészársaság. Telefon 32. sz.

Hirdetmény.

A karádi uradalomban egy számfelüti, használt, de újonnan javított és teljesen jó karban levő 8 lóerejű gőzcseplőkészlet eladó, 6500 korona készpénzfizetés mellett.

A gép az uradalom „József” majorjában bármikor megtekinthető.

Bővebb felvilágosítást ad az uradalmi tiszttartóság posta Sárospatak.

Jó és megbízható
aratógépet

szívesen vásárol a gazda, mert ezzel időt és pénzt takarít meg.

Teljesen megbízható, kiváló szerkezetű és nagy munkaképességű gépek:

- „Milwaukee” kéveköti aratógép,
- „Milwaukee” marokrakó aratógép,
- „Milwaukee” fűkaszáló gép,
- „Milwaukee” aczélgereblye, önműködő kiürítéssel,
- „Milwaukee” kőszőrülőgép,

melyek az egész világon és újabban a magyar gazdaságokban is mint a legjobbak vannak elismerve.]

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

megbízható ügynökök és képviselők az ország minden részében kerestetnek.

legkeresések Budapest, Főposta postafiók 121. sz. intézendők.

Nagyobb mennyiségű 180—200 cm. hosszú, elsőrendű szőlőkaró van raktáron azonnali szállításra *Behyna testv.-nél Szajhely.*

KASSÁN Nyulászi Béla

sorsjegyzületében Fő-utca 12. sz.

nyerték az elmúlt osztálysorsjáték

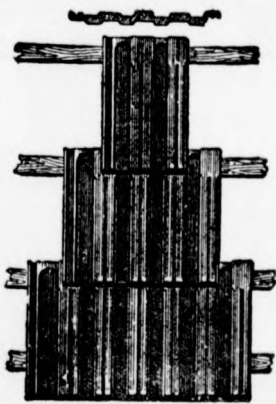
legnagyobb nyereményét 602.000 K.-át a 102565. számú sorsjegyre.

Sorsjegyek az első osztályhoz kaphatók:

Egy nyolcad	Egy negyed	Egy fél	Egy egész
1,50 K.	3.— K.	6.— K.	12.— K.

Huzás: május 19. és 21-én

Megrendelés legcélszerűbb postautalványon vagy levelező-lapon.

Szabadalmazott Bohn-féle természetes vörös fedéleserép.

BOHN NAGYKIKINDAI CSEREPE.

Legjobb minőségű fedéleserép legolcsóbb árak mellett.

Tessék árjegyzéket kérni!

Képviselők kerestetnek.

B O H N TÉGLAGYÁR, NAGYKIKINDA.

Zemplén vármegye alispánjától.

9011/1909. szám.

Pályázati hirdetés.

Zemplén vármegye törvényhatóságánál rendszerezett a belügyminiszter ur által 559602/1908. szám alatt kiadott intézvényvel engedélyezett, évi 2000 korona fizetés, valamint az állomáshelynek megfelelőleg megállapított lakbérrel javadalmazott

két szolgabírói

állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 3. §-ban előírt képesítettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket Zemplén vármegye főispánjához czimezve, hozzám folyó évi június hó 10-ig adják be.

Sátoraljujhely, 1909. évi május 10-én.

Dókus Gyula,
alispán.

MAYFARTH PH. és TSA.

önműködő „Syphonia“-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek,
komlós
ültetvényeknek,
gyümölcsfa-károsítók
kiirtására,

levélbetegségek ellen való védekezésre, a szegees és tornánes stb. megsemmisítésére.

Hordozható és kocsire szerelt permetezők 10-125 liter folyadék számára petroleum-keverő-készülékkel vagy anélkül.

Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől

MAYFARTH PH. és TSA.

gépgyárak, különleges gyár borsajtók s gyümölcsértékesítő gépek számára

Több mint 620 arany- ezüst-éremmel stb. kitüntetve.

BÉCS II/1, Taborstrasse 71.

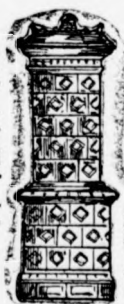
Képes árjegyzékek ingyen. — Képviselők és viszontelárusítók kívántatnak

Márvány és Granit sír-
kövek kaphatók

SÍRKÖVEK RAKTÁRA

Az Eperjesi Népbank
kályhagyárának ösz-
szeg gyártmányai
gyári áron megren-
delhetők

Behyna Testvéreknél Sátoraljujhelyben.

„Eperjesi Népbank“
kályhagyára.

Csinos

kiállítású és izléses RUHÁK, BUTOROK, CIPŐK

A MISKOLCZI

IPAROSOK SZÖVETKEZETI ARUCSARNOKAIBAN

Deák-utca 9. szám alatt
(régí postaépület) kaphatók.

Minden darab helybeli szakképzett önálló iparos ké-
szítménye. Az árut bizottság felülbírálja.

Szabott árak! Pontos kiszolgálás!
Nagy választék!

A legjobb padlómáz a

FRITZELACK

Tartós! Elegáns! Kiadós!

HASZNALATBAN A LEGOLCSÓBB!

Tudományos folyóiratokban hygienikus tulaj-
donságánál fogva elismerőleg van említve.

Raktár: Behyna Testvéreknél Sátoraljujhelyben.

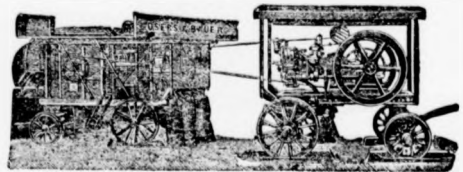
OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár

WIEN, XX., Dresdner-strasse 81-83a.

Magyarországi fióktelep:

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

BENZIN-LOKOMOBILS

cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben.

Benzinmotorok.

Szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje 2-3 fillér üzem-
költség óra lóerőnkint. Több száz telep üzemben.
Elsőrendű szolid gyártmány!

Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és árjegyzék ingyen.
Benzinlokomobilos cséplőszerelvényeink többek között a kö-
vetkezőknél tekinthetők meg üzemben: Ifj. Rohody Pál Ber-
czel, Szabolcs m. Farkas Ferenc Berzel, Szabolcs m. Jesko
Mihály Csemernye, Varannó mellett, Dörner Károly Nagyazár
Gálszécs mellett, Ziegler Zsigmond Mogyorós, Mándok mel-
lett, Kovács Albert Berencs, Patroha mellett.